

Kåle Rosing

af Olav Himmelstrup

Den 19. maj 1974 døde kunstneren, kæmneren Kåle Rosing i København, 63 år gammel.

En langvarig, alvorlig hjertesygdom var årsag til, at han før tiden i 1967 tog sin afsked som kæmner i Jakobshavn kommune og søgte mod blidere himmelstrøg, men interessen for de grønlandske problemer var usvækket, og han lod sig derfor ansætte i Ministeriet for Grønland, hvor han virkede til få uger før sin død. De første år som heldagsmedarbejder, senere i takt med den tiltagende svagelighed med nedsat timetal.

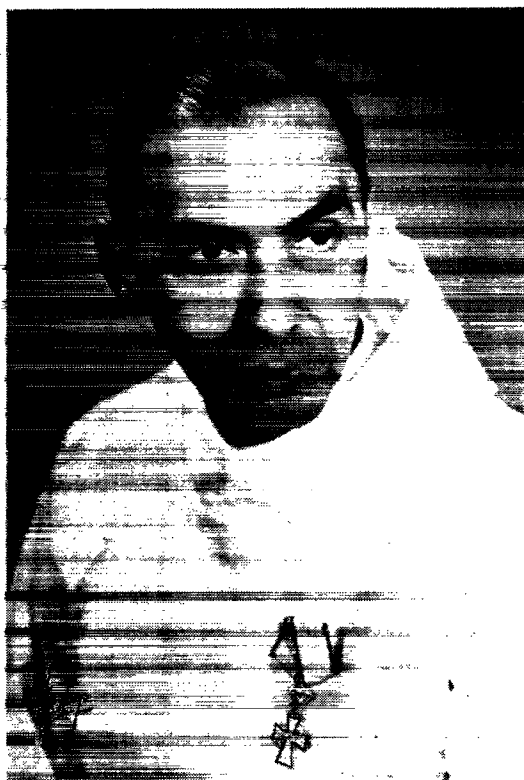
Karl, Frederik, Johan, Peder Rosing, sådan var Kåle døbt, blev født i 1911 i Angmagssalik som søn af missionær Chr. Rosing og Karoline Rosing, født Kreutzmann. Allerede som 3-årig kom han med sine forældre på besøg i Danmark, men blev syg af mellemørebetændelse og måtte efterlades i København for operation.

Efter denne blev han optaget i biskop Chr. Ludwigs hjem i Aalborg. Biskop Ludwigs havde tidligere adopteret Kåles ældste broder, der senere blev organist i Frederikshavn, og tilbød også at adoptere Kåle, der dog ikke ønskede dette.

I 1929 tog han studentereksamen fra Aalborg Katedralskole og påbegyndte

det medicinske studium ved Københavns Universitet.

Ved plejefaderens død få år efter måtte Kåle afbryde studierne på grund af økonomiske vanskeligheder, og bl. a. efter forgæves at have søgt hjælp i Grønlands Styrelse, hvor Daugaard Jensen tilskyndede ham til at søge tilbage til Grønland. I 1933 blev Kåle således assi-

„Maanemanden, som stadig blev voldsommere og voldsommere i sin Vrede, begyndte nu at bore sin Stok ind gennem den bageste Del af Huset for at rive det ned; Huset gav allerede saaledes efter, at der dryssede Tørø ned fra Loftet. Da rystede de to vantro over hele Kroppen af Angst, thi de forstod endelig, at det var for deres Skyld, at den straffende Maanemand var kommen ned til Jorden, og de græd begge af Angst.“ Knud Rasmussen: *Myter og Sagn fra Grønland I*, 1921. s. 93). Kåle Rosing.

stent i Handelen, og i perioden indtil 1939 med placering i Godhavn, Ritenbenk og Egedesminde.

Under krigen var han i Danmark og arbejdede i Den kgl. grønlandske Handel, men allerede med første skib vendte han tilbage til Grønland, denne gang placeret i Handelen i Frederikshåb. Allerede på dette tidspunkt viste den sygdom sig, som

skulle præge resten af hans tilværelse. Arbejdet som assistent i Handelen, inde som ude under de skiftende vejrlig, var for hårdt, og han søgte derfor til Godthåb som regnskabsfører hos landsfogeden.

Efter Grønlandskommissionens forslag oprettedes i 1950/51 kæmnerinstitutionen, og landshøvding P. H. Lundsteen

opfordrede Kåle til at søge een af de nye stillinger, han blev således den første kæmner med placering i Sukkertoppen, siden i Jakobshavn. Han var den første grønlander, der blev kæmner, og begge steder fungerede han tillige som kredsdommer. Som kæmner forstod Kåle til fulde, at hans fornemste opgave var at tjene kommunalbestyrelsen og det spirende lokale selvstyre med råd og vejledning og selv holde sig i baggrunden med administrations- og regnskabsproblemer. Kåle løste denne opgave på fornem måde, han fik de lokale synspunkter frem og formidlet med stor dygtighed, der givet har fremmet bevidstgørelsen og selvstændigheden af det kommunale styre i Sukkertoppen og Jakobshavn.

En anden side af Kåles tilværelse var den kunstneriske – som forfatter, men mest som tegner og akvarelmaler. Det

stærkeste indtryk får man af hans mange snit, der blev meget udbredt via Grønlandsposten i de første år efter krigen. Hans talent og evne til i relativt grove snit at karakterisere den grønlandske natur, dets dyreliv, klima og erhverv eller grønlandske myter eller sagn er ret enestående og vil have blivende værdi. Nordiske landes Bogforlag har udgivet 2 mapper, „Grønlandsk Sommer“ og „Grønlandske Snit“, med et udvalg af de bedste arbejder.

Samme forlag har udgivet „Aliortut“, sælsomme historier fra Grønland. Det er den eneste bog, Kåle fik udgivet, den består af korte beretninger med en klar pointe. De fleste fra hans egen tid i Grønland. De små beretninger ledsages ofte af skitse-mæssige tegninger, der måske mere end noget andet viser Kåle Rosings rige talent.

Slædemanden. Forsiden til Grønlandsposten nr. 3, 1948.

Kåle Rosing